

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ СПРАВА

«БАРИЛО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 9607/06)

Стислий виклад рішення від 16 травня 2013 року

З лютого 2006 року Сакська міжрайонна прокуратура Автономної Республіки Крим (далі - міжрайонна прокуратура) порушила щодо заявниці кримінальну справу.

6 лютого 2006 року заявницю було затримано та поміщено до ІТТ Сакського МРВ ГУ МВС Автономної Республіки Крим (далі - ІТТ). Того ж дня її було направлено до Сакської центральної районної лікарні з метою з'ясування можливості тримання її під вартою з огляду на стан її здоров'я, оскільки заявниця страждала на діабет та інші хронічні захворювання. За результатами огляду заявниці було призначено 4 ін'єкції інсуліну на день.

У період між 6 та 11 лютого 2006 року працівники ІТТ викликали для заявниці швидку допомогу по 2-3 рази на день аби її лікарі робили заявниці призначені ін'єкції.

Рішенням Сакського міськрайонного суду Автономної Республіки Крим (далі - міськрайонний суд) від 9 лютого 2006 року, незважаючи на клопотання заявниці та її захисника щодо її звільнення з огляду на стан здоров'я, строк тримання заявниці під вартою було продовжено на 10 днів з метою отримання додаткової інформації для ухвалення рішення про подальше тримання її під вартою.

Відповідно до тверджень заявниці у період з 6 до 16 лютого 2006 року їй не було забезпечено належних умов тримання під вартою (камери були переповнені та в них не було необхідних меблів, постільної білизни, було погане освітлення), належної медичної допомоги та спеціальної дієти, яка була необхідна їй у зв'язку з її хворобою. Крім того, з 12 по 16 лютого 2006 року вона була змушена вводити інсулін собі самостійно, оскільки медичний працівник ІТТ перебував у відпустці, а швидка допомога відмовлялася приїжджати до ІТТ.

16 лютого 2006 року міжрайонна прокуратура зобов'язала звільнити заявницю, зазначивши, зокрема, про її тяжке захворювання, та те, що в неї була третя група інвалідності, у зв'язку з чим їй необхідно було спеціальне лікування, дієта і постійний медичний нагляд, чого неможливо було забезпечити у ІТТ. Після звільнення заявницю було госпіталізовано до Євпаторійської міської лікарні, де їй було діагностовано цукровий діабет важкого протікання та підозру на діабетичну прекому.

Кримінальну справу щодо заявниці було зупинено у зв'язку з її тяжкою хворобою.

Заявниця, її мати та захисник неодноразово скаржилися до різних державних органів на ненадання медичної допомоги. Так, 14 червня 2006 року захисник заявниці подав скаргу до міжрайонної прокуратури, яка відмовила в порушенні кримінальної справи з огляду на відсутність складу злочину, зазначивши, що

заявниця отримувала медичну допомогу та звільнена вона була у задовільному стані.

Після цього прокуратура Автономної Республіки Крим та Генеральна прокуратура України неодноразово скасовували постанови міжрайонної прокуратури про відмову в порушенні кримінальної справи та направляли справу на додаткову перевірку. Двічі в ході додаткової перевірки було проведено судово-медичні експертизи стану здоров'я заявниці. Востаннє відповідна постанова була винесена 12 грудня 2008 року.

3 жовтня 2006 року, після поновлення кримінальної справи, міськрайонний суд визнав заявницю винною у вчиненні інкримінованого їй злочину та призначив їй покарання у вигляді позбавлення волі умовно строком на 3 роки, з іспитовим строком в один рік. Цей вирок був залишений без змін апеляційним судом Автономної Республіки Крим та Верховним Судом України.

До Європейського суду з прав людини (далі - Європейський суд) заявниця скаржилася за такими статтями Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція): статтею 3 - на те, що умови тримання її під вартою прирівнювалися до катування та поводження, що принижує гідність, та на ненадання належної медичної допомоги під час тримання її під вартою; пунктом 1 статті 5 - на необґрунтованість її затримання та тримання під вартою; статтею 13 - на те, що всі її скарги, скарги її родичів та друзів до національних органів на неналежні умови тримання під вартою та відсутність належної медичної допомоги були безрезультатними. Вона також подавала інші скарги за Конвенцією.

Порушення статті 3 Конвенції було констатовано Європейським судом:

- у зв'язку з ненаданням заявниці належної медичної допомоги з огляду на відсутність документів, що підтверджували б дотримання вказівок лікаря, наданих 6 лютого 2006 року, щодо введення заявниці 4 ін'єкцій інсуліну на день; незабезпеченням у період з 12 до 16 лютого 2006 року таких ін'єкцій взагалі та визнання самими державними органами неможливості надання заявниці належної медичної допомоги та забезпечення необхідної їй дієти в умовах тримання під вартою (що стало підставою для її звільнення);

- у зв'язку з неналежними умовами тримання заявниці під вартою з огляду на наступні обставини: ненадання Урядом підтверджуючих документів щодо кількості осіб, які трималися в камерах разом із заявницею; надання Урядом інформації щодо інших умов тримання під вартою (наявності меблів, постільної білизни, освітлення), який було підготовлено у 2011 році, тоді як оскаржувані події відбувалися у 2006 році, що не дає можливості належним чином оцінити відповідні твердження заявниці; ненадання Урядом інформації щодо належного харчування заявниці з огляду на її хворобу та потребу спеціальної дієти. Крім того, Європейський суд зазначив, що, незважаючи на те, що заявниця трималася в таких умовах всього 10 днів, її страждання значно посилювалися її станом здоров'я.

Європейським судом було встановлено порушення пункту 1 статті 5 Конвенції з огляду на необґрунтованість затримання та тримання заявниці під

вартою, оскільки обставини справи свідчать, що національний суд продовжив термін тримання її під вартою на 10 днів з метою надання слідчим органам додаткового часу для обґрунтування їхнього клопотання при тому, що ніщо у справі не вказує на те, що були будь-які перешкоди зробити це раніше. Крім того, з документів, наданих сторонами, взагалі не вбачається вагомих підстав для тримання заявниці під вартою.

Порушення статті 13 Конвенції було встановлено Європейським судом з огляду на відсутність у національному законодавстві ефективного та доступного засобу юридичного захисту щодо скарг заявниці на умови тримання її під вартою та відсутність належної медичної допомоги.

Розглянувши справу, Європейський суд:

- «1. *Оголошує* скарги за статтею 3 Конвенції щодо ненадання заявниці належної медичної допомоги під час тримання її під вартою та матеріальних умов тримання її під вартою, за пунктом 1 статті 5 та статтею 13 Конвенції прийнятними, а решту скарг у заяві -неприйнятними.
2. *Постановляє*, що було порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з відсутністю належної медичної допомоги заявниці під час тримання її під вартою та матеріальними умовами тримання її під вартою.
3. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції.
4. *Постановляє*, що було порушення статті 13 Конвенції.
5. *Постановляє*, що
  - (а) упродовж трьох місяців від дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці 10 000 (десять тисяч) євро відшкодування моральної шкоди, що мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу, разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись; (б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*зітріе іпіегезі*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.
6. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції».